

A gyűjtők

Reggel nyolckor hirdették ki először a harsogóból, hogy jönnek a gyűjtők. Anyyira recsegett, alig értettem belőle valamit, csak hogy nyugalomra intették a népeket, de hogy mi adott volna okot a nyugtalanságra, azt nem lehetett hallani.

Kint voltam már a tyúkoknál, amikor felrecsegett a masina, és én nem szerettem, ha ilyenkor zavarnak. Nyolckor látogatom meg őket másodsor, az első út a kora reggeli, amikor kiengedem őket és kiszórom eléjük a monnát. Olyankor még csipás a szemem, és ők is otrombán viselkednek. Szerintem azt sem tudják, hol vannak, csak az éhség dolgozik bennük, borzosak, idegesek, csipkedik egymást és mindent, ami a csőrük elé kerül. Ilyenkor legszívesebben fogná a nagyobbik hólapátomat, és akkorát suhintanék közējük, hogy a javuk átrepülne a Miska szomszédhoz, a maradék meg fennakadna a drótkerítésen. Persze soha nem teszek ilyesmit, mert ilyenkor csak arra vágyom, hogy visszamenjek a konyhába, feltegyem magamnak a kávé, és ott ülhessek végre a kávé néma feketeségébe meredve. Az adja vissza a lelkemet.

Amikor másodsor megyek ki a pipikhez, akkor már mindenki sokkal jobban van. Ilyenkor csak nézegetem őket. Talán ilyenkor a legszebbek. Ahogy rájuk loccsan egy adag reggeli napfény, attól a tollaik egyszoriban a szivárvány minden színében kezdenek játszani. Ez csak pár pillanatig tart, utána ugyanolyan seszínűek, mint mindig. Nem szeretem, ha bármi elvonja a figyelmemet erről a néhány különleges pillanatról.

Aznap reggel a recsegő elvonta a figyelmemet, ráadásul nem értettem belőle jóformán semmit. Csak annyit, hogy jönnek a gyűjtők, és mindenki maradjon nyugodt. Nem tudom, honnan kellett volna tudnom, kik azok a gyűjtők. Azt viszont tudni lehetett, hogy az anyakönyvvezető úgymint megjelenik, és mindenkinek egyesével a szájába rágja, amit kihirdettek. A mi házunk melletti recsegő szólt talán legtisztábban az egész községben, szóval a többiek még ennyit sem értettek a hirdetésekéből.

Az anyakönyvvezető fél kilenckor már a kiskapunak támaszkodva várt. Halottam, hogy Miska bácsinál épp csapódik be a ház ajtaja, őnála lehetett előttem. Még a műanyag szalagos előszobai függöny suhogását is hallani véltem Miska bácsiék felől – ilyenkor reggel elég kiélezettek voltak az érzékszerveim.

Az anyakönyvvezető arcán a szokásos lenéző gög ült, és verejtékcseppek gyöngyöztek a homlokán. Az arcára, a kezére és a ruhájára aprócska csillámszemek tapadtak, mintha csillámporban hempergőzött volna. A csuklóján kopottas bizsukarkötők csörögtek, a fülét aranyszínű csillogású függő húzta le, a renyhén hullámzó keblei között ringó aranykeresztnek pedig olyan hosszú volt a szára, mint a középső ujjam.

Az anyakönyvvezetőt legszívesebben mindenki leköpte volna, mert áradt róla a dölyf, és tudtuk, ha alkalma adódik, bárkinek kiszolgáltat bennünket. Többet tudott ugyanis rólunk, mint bárki – a könyveiben sorakozó ezernyi számból ki tudta olvasni, kik vagyunk valójában. Persze senkinek nem árulta el, hagyta, hadd gyötörjük magunkat rajta, amíg meg nem bebedünk.

Ma megérkeznek a gyűjtők, mondta sejtelmesen. Fogadd őket szívélyesen, és bármi történne, ne nyugtalankodj.

Jó reggelt, válaszoltam, minden pimaszságot beleerőltetve a hangomba, amit így reggel fél kilenc körül sikerült összeszednem. Annyit értettem a recsegésből is, hogy nem kell nyugtalankodni, mondtam neki. De amikor azt mondják a népeknek, hogy ne nyugtalankodjanak, akkor a népek már fenni kezdik a kaszájukat. Ezt maga szerintem tudhatná.

Tudhatnám?

Maga olyanokat is tud, amiket mások nem, azt ne tudná, amit mások is, vontam vállat.

Felegyenesedett, már nem támaszkodott a kiskapunak, amit még a tata faragott meg ilyen szépre. Igaz, azóta az egyik része szétrohadt, a másikat meg lyukacsossá rágták a szúk, de én még láttam benne a szépséget.

A kezét tanulmányozta, mintha aznap még nem látta volna. Vagy talán azt ellenőrizte, csillog-e még a csillámpor.

Nekem csak azt kell átadnom, hogy bánj velük tisztességgel, és kínáld meg őket egy csésze teával. Ez talán nem túl nagy kérés.

Talán nem, bólintottam két akkorát, hogy megértse, épp ideje befejezni ezt a beszélgetést.

Ilyenkor már munkába kellett állnom – persze csak azután, hogy ellenőriztem a tojásokat. Még kilenc előtt indultam az első tojásgyűjtésre, ami egyetlen nap sem maradhatott el. Ilyenkor találtam a legfinomabb tojásokat – a kipihent, jóllakott, nyugodt, a reggeli napfényben megfürdőzött tyúkjaime tojták a legszebbeket.

A tojásgyűjtés után a tyúkolakat raktam rendbe, amíg korogni nem kezdett a gyomrom, és mivel soha nem reggeliztem, erre általában elég hamar sor került.

Ebédkor hirdették ki aznap másodszer.

Megint sikerült beletrafálniuk egy olyan időpontba, amit szentnek tartottam. Ha az ebédemet valami elrontotta, az egész napom nem volt már az igazi. Márpedig a harsogó olyan otrombán szólt megint, hogy az ízek egész egyszerűen elillantak a rántottámból. Pedig mesés szépségű volt a sárgája, csak úgy áradt belőle az életerő. Mire a számba tettem az első falatot, mégis csak kesernyés ízt éreztem, mintha tyúkszart szopogatnék.

Ezek után szó sem lehetett arról, hogy ledőljek ebéd után, mert azt csak a jól sikerült ebédek után engedtem meg magamnak. Ezt is a tatától tanultam, mint annyi fontos életbölcsséget: csak a jó ebédet érdemes álommá érelni. Ha idegesen ebédel az ember, abból csak zaklatott délutáni alvás lesz, ami tönkreteszi a napot és a következő éjszakát is. Így aztán most folytattam a munkát egészen délutánig.

Vártam, hogy délután is kihirdessék még egyszer. Hátha az uzsonnámat is tönkre akarják tenni. De a harsogó hallgatott a nap hátralevő részében. Az egész

községre szokatlan, nyomasztó csend telepedett, mint a novemberi ködök idején, amikor a Nagymocsár felől érkező tejfehér gomolygás magába szippant minden szót és melegséget.

Most viszont kora tavasz volt, és már régen nem szállt le a köd.

Nem hallottam a lépteit, ahogy azt sem, hogy dörömbölt volna a kiskapun. Nem szólt hozzám, csak megállt, ugyanott, ahol reggel az anyakönyvvezető. Magas volt, és fiatal, alig lehetett több húszévesnél. A vonásai finomak, kisimultak. A haja vékony szálú, és a szeme kristálytisza. A kabátja egyszerű volt, de mégis úri külsőt kölcsönzött neki. Vagy talán nem is úrit: a messziről jött ember méltóságát.

Nem emlékszem arra a néhány pillanatra, amikor beengedtem. A következő szempillantásban már mindketten a konyhában ültünk, és egymásra néztünk. Mondtam neki, hogy ahol ül, ott szokott ülni a nyanya, de nehogy már felálljon, nem azért mondom, csak hogy az a hely nekem nagyon kedves, mert tudom, hogy mindig ott ült. Néha, amikor odaülök, mintha érezném a teste melegét a széken, pedig tudom, hogy ez képtelenség, mert azóta sok idő eltelt. Az anyakönyvvezető talán pontosan meg tudja mondani, mennyi.

Kérdeztem, főzhetek-e neki egy teát. Nem válaszolt, de én már közben feltettem a vizet, és kivettem a kredencből két zacskót. Kérdeztem tőle, hogy milyet kér, kamillásat-e vagy erdei gyümölcsöset, de erre sem reagált, amire én felröhögtem, hogy persze tökmindegy. Képzelve el, mondtam, hogy azelőtt többféle íze volt a teáknak. Nemcsak rá volt írva, hogy ilyen meg olyan ízű, de tényleg többféle íze is volt, nem csak ugyanaz a savanyú, mint most. Én csak két kortyot iszom meg belőle, a többit kiöntöm. Olyan, mintha a Taknyosból innék. Persze nem pont olyan, mert a Taknyosból már egy fél korty is halálos, de nekem olyan érzésem van tőle.

Méltósággal ült azon a széken, és mintha végig leheletfinom mosoly játszadozott volna az arcán. Úgy értem, hogy játszadozott, hogy amikor odanéztam, akkor elugrott a szemem elől, mint amikor az ember olyan tekerős amőbókot lát a szemében. Főleg amikor erősen tűz a nap, akkor szok jönni ez az amőbók, de nem lehet rendesen megnézni, mert mindig elugrik. Ilyen volt ennek a fiúnak a mosolya.

Nem vetette le a kabátját, pedig nem volt hideg bent, betűzött a délutáni nap. Bő volt rá ez a kabát, a hosszú ujjai alig látszottak ki. Én ilyen hosszú ujjakat még nem láttam, ilyen hosszú, törékeny ujjakat, mint a kaszáspók lábai, olyanok voltak, de azért annál szebbek.

Amikor letettem elé a teát, mondtam neki, hogy jó lenne, ha most idehívhatnám a nyanyát meg a tatát, mert biztosan szívesen megnéznék ők is maguknak, és mondanának neki valami régi történeteket, mert ők még tudtak régi történeteket. Én már csak egyetlen történetet tudok, a sajátomat, ami igazából nem rólam szól, hanem Rebekáról, csak az a baj az egész történettel, hogy a végét nem tudom elmesélni. Csak odáig tudom, hogy Rebeka volt a legszebb emberi lény, akit valaha láttam, és együtt nőttünk fel, és én el akartam venni Rebekát feleségül. Látja, ezt is csak ilyen egyszerűen tudom elmesélni, és nem találok meg azokat a szellemes fordulatokat és frappáns kifejezéseket, amiket a tata szokott

használni, amikor arról mesélt, hogyan vette feleségül a nyanyát. Amin én mindig röhögni szoktam, mert a nyanya rusnya volt, a tata pedig büdös, és nem értettem, hogyan tetszhetett az egyiknek a másik, a másiknak meg az egyik. Legálábbis így mondtam, így mondtam most ezt a fiúnak, hogy a tata meg a nyanya, de nem sokkal később már nem voltam benne biztos, hogy volt bármi értelme annak, amit mondtam.

Egyetlen különös dolog történt még, amíg ott volt a fiú. Miután belekortyolt a teájába, előhúzott valahonnan egy fekete, kemény borítójú füzetet meg egy csillogós, drága tollat, és belefirkált valamit a füzetébe. Egy-két percig firkálgatott, mintha ott sem lennék, aztán beszúrta a füzetet és a tollat a kabátja belsejébe, és megint ugyanazzal az elillanó mosollyal nézett felém.

Csak felém nézett, de nem rám, nem mondhatnám, hogy a szemembe nézett volna.

Talán épp ettől éreztem olyan kellemetlenül magamat. Nem tűnt faragatlan-nak ez a fiú, ellenkezőleg, nagyon is jólneveltnek gondoltam, nem viselkedett tolakodóan, minden mozdulatából kellem áradt, és én mégis rosszul éreztem magam tőle. Nem nézett rám, mégis viszkedett az egész testem a tekintetétől.

Ugyanúgy távozott, ahogy érkezett, észrevétlenül, és én csak arra ocsúdtam, hogy egyedül vagyok, és ott állok a tyúkok között a hátsó udvarban, mint akit lepottyantottak oda.

Másnap nem hirdettek semmit, mégsem telt zavartalanul a reggel. Az anyakönyvvezető megint ott könyökölt a kiskapunál, és én legszívesebben a vasvilámmal hessegettem volna el. Nem kérdezett semmit, csak biccentett egyet, ami csakis azt jelenthette: mi volt a gyűjtővel. Merthogy azt már összeraktam, hogy ő volt a gyűjtő, a fiú, aki megjelent a házamban.

Valami nincs rendben velem, mondtam, és most nem esett nehezemre elég morcos-ságot gyűjtenem a hangomba. Miért nem szólt egy árva szót sem? A fiú miért hallgatott egész végig?

Az anyakönyvvezető kiegyenesedett, és azt mondta, ma talán egy másik keres fel. Többen vannak, és itt lesznek egy darabig. Ahogy tegnap is mondtam, ne nyugtalankodj, semmi okod az aggodalomra.

Most már megértettem: az anyakönyvvezető természetesen tudta, hogy aggodalmaskodni fogok a gyűjtők miatt, és fel akart készíteni. Azt akarta, hogy kezelni tudjam az indulataimat.

Aznap valamivel később érkezett. Nem ugyanaz a fiú volt, hanem egy másik, zömökebb alkatú, kissé komorabb, de ugyanolyan jólnevelt. Őt is behívtam, és ezúttal vissza tudtam idézni, ahogy belép a kapun, és végighalad az udvar leggyűrt gyepén. Betessékeltem őt a konyhába, és ugyanoda ült le, ahova az előző napi vendég.

Elmondtam neki, hogy a tata még mindenkit ismert a községben, mert akkoriban még összejártak az emberek, és együtt dolgoztak és vigadoztak, és történeteket meséltek egymásnak. Ezek a történetek nemcsak a községről szóltak, hanem távoli vidékekről is, amik a Nagymocsáron túl vannak. Tataék fiatalkorukban jártak a Nagymocsáron túl, ladikkokkal keltek át, és nem lett tőle semmi bajuk, sőt, még élvezték is, mert szinte harapni lehetett a levegőt a Nagymocsár

fölött. De nemcsak a Nagymocsáron át tudták elhagyni a községet, hanem a Sárga-szirteken keresztül is, jobban mondva arra, amerre most a Sárga-szirtek vannak, amik akkor még nem voltak. Akkor arra még végtelen legelők és rétek terültek el, amit a tatáék úgy hívtak, Istendülő. A stólás nem szerette, ha így hívták, Istendülőnek, mert a stólás azt mondogatta, Isten nevét nem szabad kiejteni, csak a templomban, de persze ezt ő maga sem tartotta be. Manapság meg pláne nem tartja be, alig hallani tőle mást, mint hogy az Isten faszába ezzel az egész nyüves községgel, meg ilyeneket. És a tatáék, amikor átkeltek az Istendülőn, mindig történetekkel tértek haza a községbe, és ezeket egymás között továbbadták. Aztán pedig mindig azon mulattak, milyen formában jutottak hozzájuk vissza ezek a történetek, mert mindig mindenki egy kicsit torzított rajtuk, szereplőket rakott beléjük, történetszalakat fabrikált hozzájuk, csak a lényegüket nem másították meg. A tata volt az egyik legjobb ezeknek a történeteknek a mesélésében, mondtam a gyűjtőnek.

Szinte fel sem tűnt, hogy közben elővette a noteszét, egy hajszálra ugyanolyan noteszt, mint előző nap a másik fiú, és amíg én beszéltem, ő írt bele, gyorsan, mint egy igazi gyorsíró.

Amikor kifogytam, abbahagyta az írást, felállt, és szó nélkül kísétált.

Ő sem szólt hozzám egyetlen árva hangot sem, és ettől egyre rosszabbul éreztem magamat.

Arra gondoltam, átmegek a Repeszhez, mert a Repesznél volt pálinka, ráadásul olyan bivalyerős pálinka, amiből elég volt egyetlen kupicával, és kiűzött az emberből minden rossz érzést. Csak valahogy gyengének éreztem magam, ez a gyűjtő legyengített, vagy talán az gyengített le, hogy ennyit beszéltem, mert én nem szokok ennyit beszélni, hiszen nincs kihez beszélnem. Rendesen egész nap nem találok jóformán senkivel, csak a tyúkjaimmal, és velük nem kellett ennyit beszélnem. Nem értettem, miért beszélek ezeknek a gyűjtőknek, ha egyszer nem is kérdeznak semmit. Nem ismerem őket, nem tudom, honnan jöttek, mit akarnak, és mégis beszélek nekik, és ettől ideges lettem, és gyenge is, mint akit valaki a földre vitt egy hosszú, kimerítő birkózásban.

Másnap csütörtök volt, és reggel elhatároztam, hogy bemegyek az anyakönyvvezetőhöz, és kifaggatom ezokról a gyűjtőkről, de nekem csütörtökön meg kellett várnom a Bendőt, mert a Bendő volt az egyetlen, aki vásárolt a tojásaimból, és ő mindig csütörtök délelőtt jött hozzám. Azért hívták Bendőnek, mert mindent megevett, amit mások nem, például a tojásaimat is, amik másoknak nem kellett, mert monnát ettem a tyúkjaimmal, és a községben mindenki undorodott a monnától, csak én nem, mert én mindig is ezeket a tojásokat ettem, és alig ettem mást rajtuk kívül, meg a Bendő, aki mindent megevett. Vagyis majdnem mindent, mert a Taknyosból való halakat ő sem ette meg. A Taknyosból való halakat csak a Repesz ette meg, mindenki más úgy tartotta, hogy a Taknyosból való halaktól meg lehet halni. Inni sem lehetett a Taknyosból, mert az ember olyan taknyot kapott tőle, ami egy-két nap alatt elvitte. Ezért hívták Taknyosnak, mert azelőtt valami szebb neve volt, a tatáék még azon a néven hívták, de mi már Taknyosnak hívtuk, és messziről elkerültük, ami nem volt könnyű, mert átfolyt a községen, és néha még ki is lépett a medréből, és olyankor

az egész község búzlott, és minden ragacsos volt attól a savanykás üledéktől, amit magával hozott.

Meg kellett tehát várnom a Bendőt, és a Bendő késett, amitől még idegesebb lettem, és már ott tipródtam a kapuban, és láttam, hogy a gyűjtők már ott vannak a községben. Legalábbis úgy gondoltam, akiket látok, azok a gyűjtők, mert nem ismertem őket, és olyan furcsán idegen öltözkük volt. Csak azért nem lehettem biztos abban, hogy ezek a gyűjtők, mert nem ismertem mindenkit azok közül sem, akik a községben laktak, nem nagyon jártam ki ugyanis az utcára, csak ha muszáj volt, ha el kellett mennem a boltba vagy a Repeszhez, a legrosszabb esetben pedig az anyakönyvvezetőhöz. Most épp ez a legrosszabb eset állt fenn, és a Bendő csak rontott a helyzeten azzal, hogy jó rendesen megvárakoztatott. Amikor megjött, gyorsan a kezébe nyomtam a két tojástartót, ő meg nekilátott, hogy előhalássza a zsebéből az aprót, ami persze végtelen hosszú ideig tartott neki. Közben elmondta, hogy nála is voltak a gyűjtők, és valahogy olyan furcsa érzés fogta el, mert olyan dolgokat mondott el nekik, amiket másoknak nem szok, de mielőtt reagálhattam volna bármit arra, amit Bendő mondott, azzal folytatta, hogy este nézzek el a Repeszhez, mert most nemcsak pálinkája van, hanem vitaminja is, és a Bendő kacintott egy nagyot, amikor ezt mondta.

Jó nagy léptekkel siettem az anyakönyvvezetőhöz, és nem volt elég, hogy amiatt idegeskedhettem, ami az előző napokban történt, de most még amiatt is, mert ki kellett tennem a lábamat otthonról, és az anyakönyvvezető nem is volt egyedül, mert ott volt nála a stólás, ott beszélgettek az anyakönyvvezető irodájának az ajtajában. Amikor a közelükbe értem, elhallgattak, és gyanakvóan néztek rám, mire a stólás megjegyezte, hogy rohannia kell a kápolnába, mert ma imnap van, és ma egy Mémoszüné nevű angyalért fognak imádkozni a hívekkel, vagy valami ilyesmi nevet mondott, de nem úgy tűnt, mintha fel akarna vágni azzal, hogy tud ilyen flancos angyalneveket, hanem mintha rémülten mondta volna ezt, fátyolos tekintettel, és én mindjárt arra gondoltam, nála is jártak a gyűjtők, és ő is azért jött az anyakönyvvezetőhöz, hogy beszámoljon neki a furcsa tapasztalatairól.

Az anyakönyvvezető behívott az irodájába, ami tele volt hatalmas gyertyatartókkal, a falakon ismeretlen nők és férfiak képei lógtak, akik mind gazdagon fel voltak ékszerezve, még sokkal gazdagabban, mint az anyakönyvvezető, és még sokkal dőlyfősebb volt a tekintetük. Az anyakönyvvezető leült az asztala mögé, és én vele szemben, és láttam a lánya fotóját, ami ott volt bekeretezve az asztalon, és hiába nem láttam soha élőben a lányát, felismertem, mert hasonlított az anyakönyvvezetőre. Az anyakönyvvezető lánya nem a községben élt, mert eljutott a szitibe, sőt még azon túl is, eljutott egészen a távoli, mesésen gazdag Landonba, és ott tanult filozófnak. Landonban voltak a legjobb főiskolák a világon, ezt mindenki tudta, de azt senki nem tudta, hogyan lehet oda eljutni, nyilván repülve, de ebbe inkább bele sem mertem gondolni, mert a repülés olyan drága lehetett, amennyi pénzből az egész községet meg lehetne venni úgy, ahogy van, már ha kellene bárkinek is.

Az anyakönyvvezető végtelenül büszke volt a lányára, aki Landonban tanul filozófnak, de egyúttal szomorú is volt miatta, mert nem láthatta őt, és nem tud-

hatott róla az égvilágon semmit. Pedig volt telefonja, nem olyan, mint nekem, amin csak a Bendőt meg a Repeszt tudtam felhívni, hanem olyan, amin Internet is volt, csak épp szignál nem volt a községben, amióta a Sárga-szirtek eltakarták. A szignál valahonnan az úrból jött, így nem értettem pontosan, hogyan tudják a Sárga-szirtek eltakarni, hiszen azok nem értek az úrig, de mindenki így mondta, hogy amióta ezek itt vannak, azóta nincs sem szignál, sem Internet, és telefonon csak a községben lakókat lehet felhívni, még akkor is, ha az olyan drága és nagy telefon, mint amilyen az anyakönyvvezetőé.

Ahogy ott ültem és néztem az anyakönyvvezető lányának a képét, nem jutott eszembe, mit akartam tőle kérdezni, miért jöttem egyáltalán ide, csak azt a képet néztem, amin az anyakönyvvezető lánya kiköpött olyan volt, mint az anyakönyvvezető, csak nem csillogott annyira a csillámportól. Az anyakönyvvezető azt mondta, úgy tudja, eddig minden rendben zajlik, és ennek örül, mert most már az egész nem tart olyan soká, és ő is annak örülne a legjobban, ha már lezáródna. Ha már végre minden lezáródna, tette hozzá, és mintha keserűség lett volna úrrá a szavain. Kapkodtam a tekintetemet az anyakönyvvezetőről az anyakönyvvezető lányára és vissza, és nem értettem, miért is mondja ezt, hogy minden záródjon le, és mit ért azon, hogy minden. Hirtelen megsajnáltam, ami addig még soha nem történt meg velem, és az jutott eszembe, hozhattam volna neki pár tojást, de aztán mindjárt észbe kaptam, hogy hiszen nem enne meg, kidobná úgy, ahogy van, és milyen nagy kár lett volna azokért a tojásokért.

Amikor hazamentem, egyenesen hátramentem a hátsó udvarba, és elnézegettem a tyúkokat és a kakast is, akit Eduárdnak hívtam, mert olyan fenséges volt, és az Eduárd királynév, így emlékeztem valahonnan, és nálam ő volt III. Eduárd, ha nem a IV., de az sem kizárt, hogy már az V., mert szerettem a kakasaimnak ezt a nevet adni. De most nem Eduárdot nézegettem a legtöbbet, hanem Fruzsínát, mert most ő volt a kedvencem, egy dús, barna tollazatú, fiatal, kecses tyúk, akinek a tollai a reggeli napfényben különleges aranybarnán csillogtak, ami engem rendesen megigézett olykor, hogy majdnem beleszerettem Fruzsínába, és legszívesebben megcsókolgattam volna azt a gyönyörű aprócska csőríkjét. És Fruzsínának a mozdulataiból furcsa kellem érád, már-már arisztokratikus, mintha egy igazi grófnő lenne, és néha még el is játszottam vele, hogy amikor szórtam nekik a monnát, akkor pukedliztem Fruzsina előtt, mire ő finnyásan félrehúzódt, mint aki nem kér egy ilyen semmirekellő hízelgéséből.

Szerettem nézni, ahogy csipegetik a monnát, amit vastag falú, zománcozott edényekbe gyűjtöttem, mert a monna reggel mindenhol ott volt, lecsapódott, mint a harmat, de nem mindenhol maradt meg, az udvaron elolvadt, mint a hó, ezért ügyelnem kellett rá, hogy összegyűjtsem, és a tyúkok eleget kapjanak belőle, mert ez volt a fő eledelük, ettől tojtak olyan szép sárgájú tojásokat. Mások a községben reggel elbújnak, amikor lecsapódott a monna, mert azt állították, hogy kimarja a bőruket, azt beszéltek, hogy a monna azokból a távoli kéményekből származik, amik ott vannak valahol a Sárga-szirteken túl, és valójában a Sárga-szirtek is monnából állnak, vagy legalábbis részben, mert amikor azokat a kéményeket felhúzták, és okádni kezdték a sárga füstöt magukból, akkor kezdtek nőni-növekedni a Sárga-szirtek is, amíg akkorák nem lettek, hogy elvágták a köz-

séget a szititól meg az egész úgynevezett külvilágtól. És hogy ebből a sárga, mérgező füstből van a monna is, ami reggelente beledi a községet, és ez mérgezte meg a Taknyost is, de én ezt már csak azért sem hittem el, mert a Taknyosból való halakat én sem ettem meg, de a monnát evő tyúkjaim tojásától semmi bajom nem lett.

Aznap délután egy újabb gyűjtő jött, aki hasonlított a legelsőre, mintha a testvére lenne, de ezt tapintatlannak találtam volna megkérdezni tőle. Behívtam, és neki is főztem egy teát, már automatikusan, és amikor letettem eléje, ő már hevesen jegyzetelt, miközben én arról beszéltem neki, milyen szép volt a bőre Rebekának, mert nem olyan sárga és kinyúlt bőre volt neki, mint mondjuk a Repesz húgának, akit a Repesz mindig ajánlgat nekem, de nekem nincs rá gusztusom, mert tudom, hogy a Repesz mindennap rámászik. Szóval a Rebekának nem ilyen petyhüdt bőre volt, és neki nem volt semmije sem túl nagy. A községben pedig mindenkinek túl nagy valamije, valakinek az orra, valakinek a füle, nekem épp a tenyerem túl nagy, ezért hívnak Tenyérnek, mert a tenyerembe belefér egy egész vekni fehérkenyér is. A legtöbбекnek persze a tokája nagy, ami nekem elég visszataszító, mert nekem nincsen tokám, szerintem azért, mert sok tojást eszek. Egyetlen ember van a községben, akinek mindene nagy, ez pedig a stólás, mintha neki az úristen mindenből túl nagyot adott volna, pedig szerintem ez nem áldás, hanem inkább átok. A stólás nem is fér be a gyóntatószékbe a kápolnában, hanem a sekrestyében szokott gyóntatni, amíg még volt kit, mert már jó ideje nem jár senki gyónni, és a kápolnába se nagyon, nem is csak amiatt, mert nem tudják, mit csináljanak ott, de attól is félnek, hogy a fejükre omlik, mert a kápolna falai be vannak repedezve, és a csillárok már le is zuhantak és ripityára törtek, és a kereszt is leesett a torony tetejéről, de nem teljesen, mert fennakadt egy kis kiszögellésen a torony oldalában, és azóta is ott lóg, mert senki nem tud vele mit kezdeni. Csak egy-két öregasszony van, aki eljár oda, mert ők szerintem szeretik nézni a stólást, szeretik nézni, hogy neki mindene olyan nagy, az orra, az álla, a nyaka, mindene, de ez csak azért lehet, mert ezek az öregasszonyok már teljesen tökkelütöttek, és az is mindegy nekik, hogy a kápolna egyszer csak rá fog omlani a fejükre.

De nem ezt akartam mesélni, hanem Rebekát, akinek semmije nem volt túl nagy, hanem mindene akkora volt, amekkorának lennie kell, és én egész nap mást sem csináltam volna, legszívesebben csak bámultam volna, mert annyira jó volt nézni, de itt valamiért megakadtam, és megint azt éreztem, hogy elfog a düh, és nem tudtam, hogy erre a gyerekekre vagyok-e mérges, aki nem kérdez, nem szól egy szót sem, én pedig egyvégtében csak beszélek neki, vagy valaki másra, vagy csak egyszerűen mérges vagyok, bár azt nem tudom, lehet-e bárki mérges anélkül, hogy valakire haragudna.

Mivel nem tudtam folytatni, a fiú eltette a jegyzetfüzetét, én pedig kikísértem, és láttam, hogy a többi gyűjtő is járja a házakat, és akkor pillantottam meg őt, az utca túloldalán, a hosszú haját, a kecses nyakát, de mielőtt jobban szemügyre vehettem volna, megszédültem, elsötétült előttem minden, és amikor magamhoz tértem, ott álltam hátul, a hátsó udvarban, és Fruzsina ott kapirgált a lábam mellett.

Erőt vettem magamon, és átmentem a Repeszhez, és a kezébe nyomtam azt az aprót, amit a Bendő fizetett aznap délelőtt a tojásokért, és a Repesz elvigyorgott, elővarázsolt valahonnan egy vitamint, és azt mondta, sörrel öblítsem le. Kissé bizalmatlanul néztem a Repeszre, akinek az arcának a jobb oldala nagyrészt hiányzott, mert elvitte egy lövedék a háborúban. A Repesz ugyanis járt abban a háborúban, ami a Sárga-szirteken túl robbant ki valamikor régen, és amiről valakik azt mondták, még mindig tart. Nem volt világos, ki harcol abban a háborúban ki ellen és miért, és ezt a Repesz sem tudta megmondani, csak annyit lehetett tudni, hogy ott járt, ellőtték a fél arcát, és hetekig, ha nem hónapokig élet-halál között tengődött valamelyik kórházban, amiből csak arra emlékezett, hogy a fiatal nővérek engedték, hogy megmarkolja a kemény seggüket, amikor elviselhetetlen fájdalmak gyötörték. Végül összetoldozták-foldozták, és hazajöhetett. Azóta a Repesz nem tud aludni, állítólag évek óta nem aludt egyetlen percet sem, mert amikor lehunyja a maradék fél szemét, látja maga előtt a fél arcát, ahogy lebeg a levegőben, mint egy kegytárgy. Ettől a látványtól a Repesz úgy dühöngeni kezd, hogy mindent ripityára zúz maga körül, és a szerencsétlen húga sem ússza meg ezeket a rohamait, ilyenkor csak az segít, ha bekap egy vitamint. Egy olyan vitamint, mint amilyent most odavarázsolt a tenyerébe, hogy sörrel lenyeljem.

Közben betette a hifitoronyba a kedvenc zenéjét, a Prodidzsit, és olyan hangosra állította a hangerőt, hogy az egész község beleremegett.

Az első hatásai a vitaminnak olyanok voltak, hogy tiszta hülyét csináltam magamból, mert azt játszottam, hogy mi minden fér el a tenyeremben, és a Repesz meg a Bendő egyre nagyobb ökörségeket találtak ki, hogy tegyem a tenyeremre, és nekem egy hátzicsák és egy lábtörlő is elfért a tenyeremen, és akkor a Repesz kitalálta, hogy a húga nagy segge is elfér-e rajta, és odacitálta a hűgát, és ráültette a tenyeremre, és nekem úgy tűnt, a hűgának valójában nagyon is tesszik, hogy ezt csináljuk vele, de ekkor beütött a második fázis, és én egyszerre ijesztő és mulatságos képeket kezdtem magam előtt látni, például az anyakönyvvezető fejét a stólas testén, amitől harsány röhögésben törtem ki, vagy épp Fruzsínát láttam szép hosszú grófnői ruhában, és kecses angyalbakkal, de aztán egyre csúfabb szülemények bukkantak fel, mindenkinek egyre nagyobb lett mindene, és úgy éreztem, menekülnöm kell előlük, és bemenekültem a Repeszék házába, ahol a Repesz húga lehúzott a földre, és benyálazta az ujjait, és benyúlt a gatyámba, de a Repesz hűgának a szájából egyszer csak egy jó hosszú fasz kandikált ki, amitől megrémültem, és ellöktem magamtól a Repesz hűgát, aki irtózatosan nyeríteni kezdett, és én jobbnak láttam hazaiszkolni, amilyen gyorsan csak tudok.

Másnap pedig úgy ébredtem, hogy nem tudtam, hogyan kerültem ágyba, és mindenhol ragacsosnak éreztem magam, és rohantam ki a kúthoz, hogy lemossam magam, de nem tudtam úgy megmosakodni, hogy ne érezzem magamon továbbra is azt az undorító lepedéket, amit az éjszaka összeszedtem.

Pokoli éhség gyötört, és felrúgva a rendes napirendemet megragadtam a nagykést a konyhában, és kimentem a hátsó udvarba, és elkaptam Fruzsínát, és ott helyben levágtam a fejét, és hosszú percekig lihegtem bele a vért spriccelő

nyakába, miközben a fejét ott csipegették körülöttem Eduárd és a tyúkjai. Habzsolva faltam be a konyhában Fruzsina ropogósra sült mellehúsát, de semmi ízét nem éreztem, és utána még rántottát is sütöttem a reggeli tojásokból, de annak sem éreztem semmi ízét, csak rosszul lettem, és mindent kiokádtam a hátsó udvar közepébe, ahol még ott voltak Fruzsina vérnyomai a porban.

Teljesen kifacsartnak éreztem magam, amikor délután megérkezett a gyűjtő, de erőt vettem magamon, és behívtam, lejátszva a szokásos rituálét, megfőzve neki az íztelen teát, és mesélve neki Rebekáról, és arról, hogy nyanya és tata menynyire örült, hogy itt van nekem Rebeka, akit egy szép napon feleségül vehetek.

És amikor kikísértem a gyűjtőt, aki most egy kicsivel idősebb, érettebb fiatalember volt, sűrűbb hajú, sötétebb bőrű, de ugyanolyan néma és idegenül mosolygó, mint a többiek, odakint, a kapuból megint megpillantottam az előző napi lányt, aki minden bizonnyal szintén gyűjtő volt, és akinek a látványa megint teljesen megszedített, hogy émelyegve botorkáltam hátra a tyúkok közé.

A következő napon késő délelőtt ébredtem, és úgy éreztem, valami borzalmas dolog történik velem. Nem tudtam megnevezni ezt a dolgot, de leginkább a semmihez hasonlított. Valakinek el kell mondanom, ami történik velem, gondoltam, de az anyakönyvvezetőnél tett minapi látogatásom emléke kiábrándított. A stólás sem segíthet, hiszen saját szememmel láttam, mennyire össze van zavarodva. Az egyik szomszédos községben, ahol még volt iskola, lakott egy öreg tanító, akiről azt beszéltek, sokat tud a világ titkairól, talán ő segíthetett volna, de ki tudja, él-e még, és ha él, mára vaknak, süketnek és tébolyodottnak kell lennie. Ahogy így ábrándoztam, egyszer csak azon vettem magam észre, hogy ott ülök a konyhaasztalnál, és az anyakönyvvezető ül velem szemben. Jobban csillogott és verejtékezett, mint rendszeren, de a lenéző gőg helyét furcsa zavarodottság vette át az arcán.

Arról beszélt, ki kell bírunk, amíg a gyűjtők elvégzik a munkájukat. Bíznom kell benne, hogy az emlékeim jó helyen lesznek náluk. Mire emlékezem még egyáltalán? Magam elé tudom képzelni a nyanya és a tata arcát? Végig tudom még mondani akár egyetlen történetüket? És igen, ami a legfontosabb, tudok bármit is arról, hol vannak? Mi történt velük? Miért hagytak engem egyedül? Emlékszem-e még egyáltalán Rebeka szemére, hangjára és az utolsó szavaira, amiket nekem mondott?

Csak bámultam bele az anyakönyvvezető nagy, hájas arcába, mintha a teliholdat fürkészném, és megint azt a semmit éreztem, amiről beszélni akartam. Az anyakönyvvezető azzal folytatta, a gyűjtők jót akarnak, azt akarják, hogy maradjon valami a méltóságunkból, mert az emlékeinkben van a méltóságunk, és az emlékeink rohamos gyorsasággal enyésznek el. Azért jöttek, hogy ne a szemétdombra kerüljünk mindannyian, igen, én, a nyanya, a tata, Rebeka, és a többiek mind... Lassan mondta, tagolva, hogy megértsem, hogy a gyűjtők nem vesznek el tőlünk semmit, csak összeszedik, ami nélkülük örökre elveszne, mert amiről mi azt hittük, hogy mindig a miénk lesz, az napról napra, percről percre enyészik el, és ha most nem gyűjtik össze, egyszer csak nem marad belőle semmi.

A következő pillanatban az anyakönyvvezető nem volt ott, és én nem tudtam, milyen napszak lehet, és ekkortól már folytonos kihagyásokkal és zökke-

nőkkel észleltem mindent magam körül. Kimentem a hátsó udvarba, aztán egyszer csak az utcán találtam magam, nem messze a Taknyos partjától, a következő pillanatban ott voltam a Nagymocsár felé vezető úton, és láttam, ahogy a súlyos, sötét gázokat eregeti az ég felé a mogorván fortyogó felszín. A következő pillanatban pedig odabent voltam, a házamban, és velem szemben, a konyhaasztal túloldalán ott ült a gyűjtő, aki teljesen más volt, mint az eddigiek.

Ő volt az a lány, akit az előző napokban többször láttam az utcán.

Hosszú barna haját széteresztve viselte, aprócska orra körül szeplők díszeltek, se nem túl sok, se nem túl kevés, a szája sarkában kis gödröcskék bújtak meg, az álla finoman előreugrott, a szemében pedig bizsergető játékoság csillogott. Beszéltem neki a gyerekkoromról, amiből a legjobban a nagy mennydörgésekre és a nyári zivatarokra emlékeztem, és azokra a pillanatokra, amikor tátott szájjal álltunk ki az esőbe a tatával, és nyeltük a húsos esőcseppeket, amik mint megannyi kis bomba robbantak szét a nyelvünkön. És a fürdőzésekre is emlékeztem, egy mély folyóban, aminek elemi, gonosz sodrása volt, és mi a tatával erőnkön felül tempózva szálltunk szembe azzal a sodrással, és közben a sötét mélységet fürkésztük, amiben egyszerre félelmetes és vonzó lények tanyáztak, néha felemelkedve a felszín közelébe, hogy érdes farokúszójukat figyelmeztetésül a bokánkhöz érintsék. És a tábortűzről is beszéltem, ami mellett a tata a csillogokról mesélt egész éjszakákon keresztül, és arról, hogy az úrben a ködök nem olyan tejfehérek, mint azok, amik a Nagymocsár felől szállnak rá a községre, hanem millió színben kápráznak, olyan színekben, amilyeneket itt a földön elképzelni sem tudunk.

A gyűjtő hallgatta, amit mondtam, és én közelebb léptem hozzá. Nem tiltakozott, amikor megfogtam a haját, ami olyan finom szövésű volt, mint a pókháló, és akkor sem, amikor megsimítottam a hosszú, de nem túl hosszú, kecses nyakát. Mivel nem tiltakozott, én gyorsítottam, és egyre mohóbban tapogattam, és levettem a kabátját, és ledobtam a földre, majd kigomboltam a blúzát, és ő továbbra is csak nézett felém, de nem nézett rám. Levettem a melltartóját, és a mellbimbója rózsaszín udvarát simogattam, és lehúztam a nadrágját, ami férfi-nadrág volt, és alatta régimódi bugyit fedeztem fel, és még az ellen sem tiltakozott, hogy lehúztam a bugyiját, és a combját szétfeszítve megsimogattam a hamvas, kicsi, de nem túl kicsi pináját.

Nem tiltakozott, hanem csak nézett felém, valamerre, de nem nézett rám, és nem mondott semmit.

Akkor egyszeriben ránéztem a pinájára, és láttam, ahogy a hatalmas lapáttegyerem betéríti azt a kicsi, finom, tündöklő pinát, és megérttem.

Megértettem, hogy nem vagyunk ugyanolyanok, és ez a gyűjtő talán egyáltalán nem érti, mit csinálok vele. Nem érti ezt a nagy tenyerű embert. És érdekes dolog történt: egy pillanatra mély nyugalom áradt szét bennem, mély, fenséges nyugalom, ami azonnal elillant, hogy átadja a helyét a haragnak.

És most már őrá haragudtam. Közben felhúzta a bugyiját, a nadrágját, magára vette a melltartóját, és épp felvette volna a blúzát, de én kitéptem a kezéből, és kettészakítottam a lágy szövésű ruhadarabot. Vicsorogva vetettem magam a gyűjtőre, és hatalmasra nőtt tenyeremmel úgy pofon basztam, ahogy csak bír-

tam. Egyszer, és még egyszer, és még egyszer, és közben azt üvöltöttem, szólalj már meg, szólalj már meg, te tetves picca, szólalj már meg, mert addig ütlek, amíg meg nem gebedsz.

És a következő pillanatban már ott koslattam a sűrű gazban a Taknyos partján, még mindig égett és vöröslött a tenyerem, de nem törődtem vele, ahogy azal sem, hogy a gyűjtő ott maradt, ott maradt mozdulatlanul a konyhában, a kövön fekve. Ha megszólalt volna, akkor talán minden máshogy alakul, de nem szólalt meg, és én nem tudtam megőrizni a nyugalمامat. És tudtam, hogy van egy ladik innen párszáz méterre, és ha átkelek a Taknyoson, akkor nekivághatok egyenesen a Nagymocsárnak, mert a Nagymocsáron is át lehet kelni, ha az anyakönyvvezető lányának sikerült, akkor nekem is sikerülni fog, csak át kell botorkálnom ezen a nyamvadt dzsungelen, és megtalálni azt a lélekvesztőt, aminek ott kell lennie a Taknyos partján. Ha már idebent vagyok ebben az embermagas dzsungelben, csak a szagot kell követnem, hogy eljussak a Taknyoshoz, ami nem könnyű, mert ezek a gyomok is bódító bűzt árasztanak magukból, és ezeknek is mindenük nagy, mint a stólásnak, nemcsak a száruk és a leveleik, hanem a virágaik és a tüskéik is, és szúrnak és szaggatnak, és a szaguk felkúszik az orromba, és belemászik a fejembe, de nem szabad hagynom, hogy elbódítson, mert addig kell innen kijutnom, amíg dolgozik bennem a harag, és amíg emlékszem, amíg emlékszem, hogy van kiút.